

Nr 21.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 22 januari 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 3 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff:

	1		2		3		4		5	
	Avd.		Avd.		Avd.		Avd.		Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Avskrift										
› ur fastighetsregister; se <i>Fastighetsregister</i> .										
› av mantalslängd; se <i>Mantalslängd</i> .										
› av vattenbok; se <i>Vattenbok</i> .										
Lantmätares eller med honom i avseende på behörighet till vissa förrättningar likställd tjänstemans förrättningshandling						fri				
Mantalslängd, avskrift eller utdrag av, som rekvrireras av kommun, för vilken längden är upprättad						fri				
Meddelande i mål angående konkurs						fritt				
Utdrag										
› av fastighetsregister; se <i>Fastighetsregister</i> .										
› av mantalslängd; se <i>Mantalslängd</i> .										
› av straffregister; se <i>Straffregister</i> .										

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 1943.

¹ Senaste lydelse se SFS 1928: 317 (där förordningen i dess helhet är återgiven), 1930: 243, 1931: 169, 1932: 285, 1933: 378, 1934: 327, 1935: 310, 1936: 330, 1937: 511, 1938: 323, 1939: 330, 1940: 389, 1941: 115 samt 1942: 462.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 januari 1943.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler fråga om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften samt anför därvid följande.

Enligt 3 § stämpelförordningen skall avskrift av mantalslängd, som utgives av häradsskrivare, kommunalborgmästare eller magistrat, såsom »avskrift, annan» beläggas med stämpel till belopp av en krona för varje ark. Jämlikt § 3 förordningen den 7 december 1883 (nr 64) angående expeditionslösen beräknas lösen för sådan avskrift, som nu nämnts, till en krona för första arket och 75 öre för vart och ett av övriga ark i fall, då avskriften utgives av häradsskrivare, samt till två kronor för första arket och en krona 25 öre för vart och ett av övriga ark, då avskriften utgives av kommunalborgmästare eller magistrat. Den för första arket av avskriften utgående expeditionslösen innefattar jämväl lösen för vidimation.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 december 1942 har *svenska landskommunernas förbund* anfört:

För olika ändamål, såsom för bevakande av sina intressen vid taxeringen till kommunal inkomst- och förmögenhetsskatt, i frågor rörande hemortsrätt enligt fattigvårds- och barnavårdslagarna samt för den rätta tillämpningen av dessa lagar samt lagarna om folkpensionering, barnbidrag, bidragsförskott, krigsfamiljebidragsförfattningarna, författningarna rörande kristidsnämndernas verksamhet m. fl. lagar och författningar, ha primärkommunerna ett oundgängligt behov av tillgång till avskrifter av senast upprättade mantalslängder. Detta behov har som regel tillgodosetts på ett för den kommunala förvaltningen mycket lämpligt sätt, nämligen genom att häradsskrivarna lämnat kommunerna tillfälle att mot viss avgift, i regel 30 à 50 öre per uppslag, erhålla avskrifter av de fastställda mantalslängderna eller genom beställning från kommunernas sida. Denna anordnings fortbestånd synes emellertid genom ett Högsta Domstolens utslag den 24 mars 1942 (ref. 39 i Nytt Juridiskt Arkiv) bliva äventyrat. I sagda utslag har nämligen fastslagits, att ifrågakommande avskrifter av mantalslängderna skola stämpelbeläggas, vare sig de vidimeras eller icke av vederbörande häradsskrivare. Genom stämpelbelägg-

ningen bliva kostnaderna för avskrifternas anskaffande avsevärt höjda, och detta torde medföra, att många kommuner komma att underlåta att anskaffa avskrifter.

Förbundet har vidare — under uttalande att en bristande tillgång i kommunerna till avskrifter av de senaste mantalslängderna torde bliva till skada för kommunalförvaltningens behöriga utövande — anfört följande:

Man torde kunna hävda, att stämpelbeläggning av ifrågavarande avskrifter ej torde vara överensstämmande med billighetens fordringar. Avskrifterna användas väsentligen av de kommunala myndigheterna i deras egenskap av lokala statsförvaltningsorgan. Högsta Domstolens ifrågavarande utslag torde få den konsekvensen, att kommunerna bliva nödsakade att tåla en statlig påлага för att de skola kunna sköta vissa statliga förvaltningsuppgifter. Kommunernas uppoffring i berörda avseende för det allmänna torde vara tillräcklig därigenom att de bestrida kostnaderna för avskrifternas framställande och kostnaderna för fullgörande av de många åligganden, för vilkas utförande avskrifterna anskaffats.

Det torde även kunna ifrågasättas, om det ej blott i mera materiellt utan även i rent principiellt avseende vore riktigare att avskrift av mantalslängd för kommunalt bruk icke stämpelbelades. Det kan sålunda framhållas, att jämlikt 7 § stämpelförordningen äro vissa kommunala myndigheter, som utöva statsförvaltning (fattigvårdsstyrelser, barnavårdsnämnder och nykterhetsnämnder), i princip befriade från stämpelavgift. Även kan omnämnas, att röstlängderna icke stämpelbeläggas, men att kommun jämlikt 15 § kungörelsen den 13 februari 1942 om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd skall för upprättande av det ena exemplaret av röstlängden erlägga en avgift av en krona för varje helt eller påbörjat uppslag om minst femton rader.

Under återopande av det anförda har förbundet hemställt, att Kungl. Maj:tt måtte vidtaga åtgärder för att kommun bleve befriad från stämpelavgift för sådan avskrift av mantalslängd, som begärdes för kommunens räkning, och att de åtgärder, som kunde bliva vidtagna, bleve tillämpliga även beträffande avskrifter av 1943 års mantalslängder, som levererades omkring den 1 mars 1943.

Över förenämnda framställning ha, efter remiss, yttranden avgivits av statskontoret samt länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus, Västmanlands och Norrbottens län.

I samtliga yttranden har framställningen tillstyrkts.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har motiverat sin tillstyrkan sålunda:

Såvitt länsstyrelsen har sig bekant ha landskommunerna i länet så gott som undantagslöst från vederbörande häradskrivare anskaffat avskrift av mantalslängden för kommunen. Landskommunerna ha sålunda funnit det nödvändigt att ha tillgång till mantalslängden utan att behöva hänvända sig till det såsom regel å annan ort belägna häradskrivarekontoret. Detsamma torde även gälla fögderistad, där icke kommunalborgmästaren är mantalskrivningsförrättare. I övriga fögderistäder samt magistratsstäder finnes mantalslängden tillgänglig hos kommunalborgmästaren eller magistraten.

Länsstyrelsen vill för sin del tillstyrka sådan ändring av gällande bestäm-

melser, att avskrift av mantalslängd, som för primärkommuns räkning upprättas för att av kommunen användas för fullgörande av dess statliga förvaltningsuppgifter, skall vara fri från stämpel.

Vid tillämpningen av ett flertal författningar, som beröra primärkommunernas verksamhet, är det av stor betydelse för kommunerna att äga tillgång till de senast upprättade mantalslängderna. Med hänsyn härtill synes det mig rimligt, att stämpelavgift icke uttages i sådana fall, då en kommun hos vederbörande mantalsskrivningsförrättare anskaffar avskrift av den för kommunen upprättade mantalslängden. Ur principiella synpunkter torde icke någon erinran kunna göras mot stämpelfrihet i nämnda fall. Jag tillstyrker alltså, att kommunerna befrias från skyldighet att erlagga stämpelavgift för avskrift av den egna kommunens mantalslängd. Departements-
chefen.

Genomförandet av den ifrågasatta stämpelfriheten påkallar ändring i 3 § stämpelförordningen. Såsom landskommunernas förbund framhållit synes ändringen lämpligen böra träda i kraft den 1 mars 1943.

Någon ändring av förordningen angående expeditionslösen är icke aktuell i detta sammanhang.

Föredraganden hemställer, att ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Gabrielson.
